

slaughter-house; gangawhna (lin); သားသတ်ရုံ။ **abbe**/aɛbe/(n) French priest; Plianit phungzi; ငြိင်သင်္ဘောဆောင်ခြင်း။ **abbes**/aebes/(n)(pl; es, is); Mother Superior; Pasian aa ding naseṃ naman kipawlna maka; A'uknu; မယ်သီလရင်ကျောင်းဆိုင်။ **aback**/aback/(n)(pl-s); the whole number of monks or nuns in a building; sang khat a om khawm phungzi, sianute; တစ်ကျောင်းတည်းအတွေး။ **abacus**/abekas/(n); (pl-abaci or -es); frame with beads or balls sliding on wires, for teaching numbers to children, or for calculating; singkual um sung ah akkhau tawh akikhil akhikhinthei khitang tawh naupaungte nambat hihna van; သင်္ဘောဆက်၊ ဝတ်ဆင်၊ ကိရိယာ။ **abate**/abalt/; (adv&prep); (naut) at, in, toward, the stern half (of a ship) nearer the stern than; သင်္ဘောတွင် နောက်ခြမ်းသို့။ **abate**/abalt/; (adv&prep); (naut) at, in, toward, the stern half (of a ship) nearer the stern than; သင်္ဘောတွင် နောက်ခြမ်းသို့။ **abandon**/abandon/(vt); (synonyms) leave, let go, desert, giveup, surrender, discontinue, reject, vacate, repudiate, relinquish, forsake, renounce, quit, withdraw; palkhia hi; taisan hi; nusia hi; ထွက်ခွာသည်။ **abdomen**/abdumen/(n); stomach, bowels; gilpi; ကိုယ်ခန္ဓာသည်။ **abdominal**(adj); in of, for, the abdomen; gilpi sung a piang, gilpi tawh kisa; gilpi -ana; ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းဖြစ်သော၊ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်ဆိုင်သော။ **abduct**/abdakt/(vt)(syn) take away, kidnap, carry off, drag away, shanghai; khemin samkhia, thatanghat thu tawh gusim, lasim hi; ထွေးဆောင်ခြင်း။ **abash**/abash/(vt); cause to feel self-conscious, ထင်ရှားစွာ; bang bawl ding cih the lo, zum hi; ဘာကြောင့်လဲ ဗျာဓိသင်္ဂြိုဟ်ကိစ္စကိစ္စဖြစ်သည်။ **abate**/abate/(vt & l)(syn) make less, lessen, reduce, moderate, abesiate, decline, decrease, lighten; (health, tal, natna) daisak hi, tawmsak hi; beisak hi; (saw aq aq aq aq) ထုတ်လွှားသည်။ **abatement**(n)(v) kiamsakna; ထွေးခြင်း၊ ထုတ်လွှားခြင်း။ **abate**/abatawa/ (n)(for cattleye, sheep etc.) public

A, *a*, *ə*/eɪ, ə/; the first letter of the alphabet; Manglai malbul masa pen; အင်္ဂလိပ်အက္ခရာ၏ ပထမလုံး။ **abbe**/aɛbe/(n) French priest; Plianit phungzi; ငြိင်သင်္ဘောဆောင်ခြင်း။ **abbes**/aebes/(n)(pl; es, is); Mother Superior; Pasian aa ding naseṃ naman kipawlna maka; A'uknu; မယ်သီလရင်ကျောင်းဆိုင်။ **aback**/aback/(n)(pl-s); the whole number of monks or nuns in a building; sang khat a om khawm phungzi, sianute; တစ်ကျောင်းတည်းအတွေး။ **abacus**/abekas/(n); (pl-abaci or -es); frame with beads or balls sliding on wires, for teaching numbers to children, or for calculating; singkual um sung ah akkhau tawh akikhil akhikhinthei khitang tawh naupaungte nambat hihna van; သင်္ဘောဆက်၊ ဝတ်ဆင်၊ ကိရိယာ။ **abate**/abalt/; (adv&prep); (naut) at, in, toward, the stern half (of a ship) nearer the stern than; သင်္ဘောတွင် နောက်ခြမ်းသို့။ **abate**/abalt/; (adv&prep); (naut) at, in, toward, the stern half (of a ship) nearer the stern than; သင်္ဘောတွင် နောက်ခြမ်းသို့။ **abandon**/abandon/(vt); (synonyms) leave, let go, desert, giveup, surrender, discontinue, reject, vacate, repudiate, relinquish, forsake, renounce, quit, withdraw; palkhia hi; taisan hi; nusia hi; ထွက်ခွာသည်။ **abdomen**/abdumen/(n); stomach, bowels; gilpi; ကိုယ်ခန္ဓာသည်။ **abdominal**(adj); in of, for, the abdomen; gilpi sung a piang, gilpi tawh kisa; gilpi -ana; ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းဖြစ်သော၊ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်ဆိုင်သော။ **abduct**/abdakt/(vt)(syn) take away, kidnap, carry off, drag away, shanghai; khemin samkhia, thatanghat thu tawh gusim, lasim hi; ထွေးဆောင်ခြင်း။ **abash**/abash/(vt); cause to feel self-conscious, ထင်ရှားစွာ; bang bawl ding cih the lo, zum hi; ဘာကြောင့်လဲ ဗျာဓိသင်္ဂြိုဟ်ကိစ္စကိစ္စဖြစ်သည်။ **abate**/abate/(vt & l)(syn) make less, lessen, reduce, moderate, abesiate, decline, decrease, lighten; (health, tal, natna) daisak hi, tawmsak hi; beisak hi; (saw aq aq aq aq) ထုတ်လွှားသည်။ **abatement**(n)(v) kiamsakna; ထွေးခြင်း၊ ထုတ်လွှားခြင်း။ **abate**/abatawa/ (n)(for cattleye, sheep etc.) public

A, *a*, *ə*/eɪ, ə/; the first letter of the alphabet; Manglai malbul masa pen; အင်္ဂလိပ်အက္ခရာ၏ ပထမလုံး။ **abbe**/aɛbe/(n) French priest; Plianit phungzi; ငြိင်သင်္ဘောဆောင်ခြင်း။ **abbes**/aebes/(n)(pl; es, is); Mother Superior; Pasian aa ding naseṃ naman kipawlna maka; A'uknu; မယ်သီလရင်ကျောင်းဆိုင်။ **aback**/aback/(n)(pl-s); the whole number of monks or nuns in a building; sang khat a om khawm phungzi, sianute; တစ်ကျောင်းတည်းအတွေး။ **abacus**/abekas/(n); (pl-abaci or -es); frame with beads or balls sliding on wires, for teaching numbers to children, or for calculating; singkual um sung ah akkhau tawh akikhil akhikhinthei khitang tawh naupaungte nambat hihna van; သင်္ဘောဆက်၊ ဝတ်ဆင်၊ ကိရိယာ။ **abate**/abalt/; (adv&prep); (naut) at, in, toward, the stern half (of a ship) nearer the stern than; သင်္ဘောတွင် နောက်ခြမ်းသို့။ **abate**/abalt/; (adv&prep); (naut) at, in, toward, the stern half (of a ship) nearer the stern than; သင်္ဘောတွင် နောက်ခြမ်းသို့။ **abandon**/abandon/(vt); (synonyms) leave, let go, desert, giveup, surrender, discontinue, reject, vacate, repudiate, relinquish, forsake, renounce, quit, withdraw; palkhia hi; taisan hi; nusia hi; ထွက်ခွာသည်။ **abdomen**/abdumen/(n); stomach, bowels; gilpi; ကိုယ်ခန္ဓာသည်။ **abdominal**(adj); in of, for, the abdomen; gilpi sung a piang, gilpi tawh kisa; gilpi -ana; ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းဖြစ်သော၊ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်ဆိုင်သော။ **abduct**/abdakt/(vt)(syn) take away, kidnap, carry off, drag away, shanghai; khemin samkhia, thatanghat thu tawh gusim, lasim hi; ထွေးဆောင်ခြင်း။ **abash**/abash/(vt); cause to feel self-conscious, ထင်ရှားစွာ; bang bawl ding cih the lo, zum hi; ဘာကြောင့်လဲ ဗျာဓိသင်္ဂြိုဟ်ကိစ္စကိစ္စဖြစ်သည်။ **abate**/abate/(vt & l)(syn) make less, lessen, reduce, moderate, abesiate, decline, decrease, lighten; (health, tal, natna) daisak hi, tawmsak hi; beisak hi; (saw aq aq aq aq) ထုတ်လွှားသည်။ **abatement**(n)(v) kiamsakna; ထွေးခြင်း၊ ထုတ်လွှားခြင်း။ **abate**/abatawa/ (n)(for cattleye, sheep etc.) public

A, *a*, *ə*/eɪ, ə/; the first letter of the alphabet; Manglai malbul masa pen; အင်္ဂလိပ်အက္ခရာ၏ ပထမလုံး။ **abbe**/aɛbe/(n) French priest; Plianit phungzi; ငြိင်သင်္ဘောဆောင်ခြင်း။ **abbes**/aebes/(n)(pl; es, is); Mother Superior; Pasian aa ding naseṃ naman kipawlna maka; A'uknu; မယ်သီလရင်ကျောင်းဆိုင်။ **aback**/aback/(n)(pl-s); the whole number of monks or nuns in a building; sang khat a om khawm phungzi, sianute; တစ်ကျောင်းတည်းအတွေး။ **abacus**/abekas/(n); (pl-abaci or -es); frame with beads or balls sliding on wires, for teaching numbers to children, or for calculating; singkual um sung ah akkhau tawh akikhil akhikhinthei khitang tawh naupaungte nambat hihna van; သင်္ဘောဆက်၊ ဝတ်ဆင်၊ ကိရိယာ။ **abate**/abalt/; (adv&prep); (naut) at, in, toward, the stern half (of a ship) nearer the stern than; သင်္ဘောတွင် နောက်ခြမ်းသို့။ **abate**/abalt/; (adv&prep); (naut) at, in, toward, the stern half (of a ship) nearer the stern than; သင်္ဘောတွင် နောက်ခြမ်းသို့။ **abandon**/abandon/(vt); (synonyms) leave, let go, desert, giveup, surrender, discontinue, reject, vacate, repudiate, relinquish, forsake, renounce, quit, withdraw; palkhia hi; taisan hi; nusia hi; ထွက်ခွာသည်။ **abdomen**/abdumen/(n); stomach, bowels; gilpi; ကိုယ်ခန္ဓာသည်။ **abdominal**(adj); in of, for, the abdomen; gilpi sung a piang, gilpi tawh kisa; gilpi -ana; ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းဖြစ်သော၊ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်ဆိုင်သော။ **abduct**/abdakt/(vt)(syn) take away, kidnap, carry off, drag away, shanghai; khemin samkhia, thatanghat thu tawh gusim, lasim hi; ထွေးဆောင်ခြင်း။ **abash**/abash/(vt); cause to feel self-conscious, ထင်ရှားစွာ; bang bawl ding cih the lo, zum hi; ဘာကြောင့်လဲ ဗျာဓိသင်္ဂြိုဟ်ကိစ္စကိစ္စဖြစ်သည်။ **abate**/abate/(vt & l)(syn) make less, lessen, reduce, moderate, abesiate, decline, decrease, lighten; (health, tal, natna) daisak hi, tawmsak hi; beisak hi; (saw aq aq aq aq) ထုတ်လွှားသည်။ **abatement**(n)(v) kiamsakna; ထွေးခြင်း၊ ထုတ်လွှားခြင်း။ **abate**/abatawa/ (n)(for cattleye, sheep etc.) public

3. Kammal Kikawmte (Borrowing Word)

1) Manglai panin Kammal kikawmte pen ahihthei laisiah, ei pau a om loe manglai bangin gelh ding hoisazaw ka hih manin manglai laimal mah tawh kong gelh hi.

Gentehna: kompani pen Company, pati – party,

2) Kawlai panin kammal kikawm pawlkhatte ahithei bangin ei aw tawh kituak dingin kigelh hi.

Gentehna: tavuan – mawhpuaq, vaisai, tanu; sazian – sum sazian (zum zatna), min sazian (minkhumna), phe - laithai

3) Gam minte manglai a kigelh bangin kigelh hi.

Gentehna: Sapeng – Spain, Itali – Italy,

Gentehna 1: I lung nuam hi – ilungnuam hi, I pu I pa I pi I nu I u I nau – Ipu ipa ipi inu I’u inau,

Gentehna 2: ‘Ihmu’ ah ‘I’ leh ‘h’ kizangkhawm hi. imu ciloin ‘Ihmu’

Gentehna 3: Laigual khat ah laimal masa ahihleh amah guak kitangdinsak hi. I lungnuam hi Zeisu muang leng, I lungngaih ding thu khat om hi.....

11) Vowel zatna – Sia Dal in vowel pen double azatna tampi om a, ahi zongin ZOLAI GELHZIA laibu ah akitelkhal lua ding ahihkei nakleh vowel khat zat ding hanciam ding a hong lamlahna bangin vowel nih akizangte alo theilote bek simloh vowel khat ka khiam hi.

Gentehna: vanleeng – vanleng, meileeng – meileng, leengtui – lengtui, zuu – zu, zuut - zut

12) Pasian tapa min - Zeisu Khrist mun ah ‘Zeisu Khazih’

2. Dictionary etzia (How to use Dictionary)

1) Laimal khat akigelh ciangin tua laimal tawh kizom laimalte kigelh khawm hi. Laimal khat tawh kisaikha laimalte akhikhil abawngbawngin kigawmkhawm hi, Gentehna: Zo (zo) (n) – Zomite pianna pupi min ZO, Zolai, Zomi, Zomi Nam Ni, Zomite ngeina, Zomite minam puan, Zomite nek leh dawn, Zomite cih bangin abanbanin kiugal hi.

2) Manglai panin Zolai, Kawlai a kilek ahih mah bangin Manglai laimal awsuah kiguang hi. Tua in manglai isiam nading deihna ahi hi.

3) Laimal awsuah khit ciangin laigual khat sung ah ama nasep bang hiam cih lahna zong kiguang hi.

Gentehna: v - tatna, n - hihna, adj – hihna kilangsak, adv –

tatna kilangsak cih bangin kikhen dimdiam hi.

5) ‘in’ – sawlna (command) ahieh leh tangdin hi. Gentehna: pai in, tu in, na sem in, la sa in, thu ngen in cih bangin tangdin leh sawlna hi cih kilangsak hi. 6) ‘-zaw, -bawl’: ‘zaw’ zong ama a laimal tawh kigawm den a, ‘bawl’ zong ama a laimal tawh kigawm den hi. Gentehna: hatzaw, siamzaw, thumanzaw, khembawl, simmawhbawl, lawmbawl, Lungdambawl 7) ‘o’ leh ‘aw’ zatna – tu laitak Zolai Gelhzia ah izat danin awtom – awtong ahieh leh ‘o’ kizangzaw a, awsau ah ‘aw’ kizangzaw hi. Gentehna: mite awng a thapiaknana igen ciangin awtna ciloin otna, aktuang motor pen moto ciloin mawtaw, ahieh hangin khutkhal bankhialte mimoh ciloin mimawh, mohna ciloin mawhna cih bangin izang hi. vatot ciloin vatawt, olmoh ciloin awlmawh, nonlo ciloin nawnlo, noi ciloin nawi, koikoi ciloin kawikawi, hanthon ciloin hanthawn

10) ‘i’ zatna: ‘i’ pen tangdin ding hi cih atamazw deihna ahiphial zongin anung a laimalte tawh gawm leng kismikhial ngei lo, akhiatna kilamdang lo, adeihna kitel veve ahieh manin anung a laimal tawh gawmin kong gelh hi.

ENGLISH - ZOMI – MYANMAR DICTIONARY

(Tri-lingual Dictionary in Zomi Language)

Zomi Dictionary Zatzia (How To Use Zomi Dictionary)

1. Laimal Zatzia

Pu Thang Khan Dal bawl masak Siamsin Dictionary Tongdot Laibu ah laimal gawm ding leh khen ding kilim ngaihsut lo hi ding hi cih kei muhna hi. Laikhen zong eimi hithei hilothei, abawite eimi hithei hilothei ahieh manin abawl masak pen ei mawhmat nading om lo a, laibu a hong suahkhat ilungdam mahmah i. Hih laibu tungtawnin tu-in ZOLAI GELHZIA tawh kinai thei pen dingin laimal gawmna leh khenna kithupi ngaihsut hi.

1) ‘na’ – min(noun) khempuех ah ‘na’ pen ama a laimal tawh kigawm hi. Gentehna: mal sim na – malsimna, net niam na – netniamna cih bangin kigawm hi. Amasa laibu sung ah atangdinna mun tampi om a, ‘hi’ tawh akigawmna zong tampi om ahieh manin tua munte zong kipuahpha hi.

2) ‘ki’ – mathek(prefix) laimal ahieh manin anung a laimal tawh kigawm hi.

Gentehna: ki thu tuah na – kithutuahna, ki nga – kinga cih bangin kong gelhkik hi. Amasa laibu ah tangdinna mun tampi om a, tu-in igawm hi.

3) ‘sak’ – nungthek (suffix) ahieh manin ama a laimal tawh kigawm hi. Gentehna: tam sak hi – tomsak hi, ki ngak sak hi – kingaksak hi cih bangin ama a laimal tawh igawm hi. Amasa laibu an tangdinna mun atamazw ahi hi.

4) ‘in’ – kamzopna (conjunction) a kizangte ama a laimal tawh kigawm hi.

Gentehna: pai-in, tu-in nusia-in, la sa-in, thu ngenin cih bangin ama a laimal tawh kigawmin kigelh hi. Amasa laibu ah kamzopna leh sawlna kikhen loin atangdinna mun tampi om hi.

ENGLISH - ZOMI - MYANMAR DICTIONARY

(Tri-lingual Dictionary in Zomi Language)

Thumasa (Preface)

Myanmar Tualsuak minamte Pau & Lai Zumpi (Department of Myanmar Nationalities’ Languages) in Zomi Literature and Culture Association (ZLCA) tawh kipawlin Chin State Kumpi vaihawmna tawh Pu Thang Khan Dal bawlsa English – Zomi – Myanmar (Tri-lingual Dictionary in Zomi Language) dapphah a, ama phalna tawh Gambup Pilna Zumpi (MOE) in hong bawlsak ding ahieh manin angntanhuai ka sa mahmah hi.

Tua ahieh manin kei zong, Chin State Kumpi in ZLCA min tawh Endik dingin hong cial ciangin ka lungdam mahmah a, nasep dangteng nusia-in kha 1 val sitset, zi leh ta don man lo liangin sunleh zanin annek hun mangngilh liangin ka sem hi.

Lang Khan Khai President Zomi Literature & Culture Association

Hih endik ka sepna ah ka muhkhak leh ZOLAI tawh kisa; ka tuahkhak thute ahi zongin hanciamin enpha-in ka gualphat pawl zong om hi. Laimal zatzia leh laimal gawmzia zong anunglam ah atomkimin kong suaksak hi.

Hih English – Zomi - Myanmar (Tri-lingual Dictionary in Zomi Language) abawl Pu Thang Khan Dal tung ah lungdamna iko hi. Ama veina leh hanciamna hangin Zomite in Dictionary – Tongdot Malcingbu hoieh khat anei ihi hi. ZOLUS – Zomi Literature Uplift Society makai Pu C Thang Za Tuan, M. A (Macq.), PhD (YIOE) in ahawm masak Siamsin Dictionary pen etdiksak-in ZOLUS min tawh hawmkhia uh a, Zomi tampi in phatuampih mahmah hi cih ka mu hi.

Tu-in Myanmar Tualsuak Minamte Pau & Lai Zumpi (Department of Myanmar Nationalities’ Languages, Ministry of Education) in amau zum panin amasa pen Pu Thang Khan Dal bawl English – Zomi – Myanmar pansanin Zomi Dictionary laibu hoieh khat hong hawmsak ding ahieh manin zong lungdamna lian mahmah hi.

Hih bangin kumpi theihpih leh phalna tawh Zomi Dictionary akibawl theih nadingin avaihawm Pu Pau Lun Min Thang, Minister of Social Affairs, Chin State Government, Pu Thang Muan Khai – Officer-in Charge, Department Of Ethnic Rights, Chin State, Hakha leh ama zum naseppihte tung ah lungdamna iko hi.

Atawpna ah, Zomi Literature and Culture Association ah naseppih makaite tung ah zong lungdamna ka ko hi. Mailam ah hibangin laibu hoieh tampi akineih tohtoh nadingin hanciam lai ni ci-in lungdamna kong ko hi.

ဗဟိုဘဏ်လက်မှတ် - အေပူမြိုင်စမ်း

ဗဟိုဘဏ်လက်မှတ် - အေပူမြိုင်စမ်း

ဗဟိုဘဏ်လက်မှတ် - အေပူမြိုင်စမ်း

ဗဟိုဘဏ်လက်မှတ် - အေပူမြိုင်စမ်း

ဗဟိုဘဏ်လက်မှတ် - အေပူမြိုင်စမ်း

ဗဟိုဘဏ်လက်မှတ် - အေပူမြိုင်စမ်း

ဗဟိုဘဏ်လက်မှတ် - အေပူမြိုင်စမ်း

ဗဟိုဘဏ်လက်မှတ် - အေပူမြိုင်စမ်း

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ

အေးချာသံ